

De jaguar

De jaguar is de grootste en zwaarste katachtigen van geheel Amerika. De jaguar is gemakkelijk te herkennen aan de **oranjegele vacht met grote zwarte rozetten waarvan de grootste ook nog een vlek in de rozet hebben**. De jaguar is enorm sterken kan een grote waterschildpad tot zeer hoog in de boom tillen.

De indianen uit de regenwouden van Zuid-Amerika noemen de jaguar **yaguara**. Dit betekent: 'beest dat doodt met één greep'.

De jaguar heeft twee namen: De Nederlandse naam 'jaguar' en de officiële naam. De laatste is een wetenschappelijke naam. Hun officiële naam is **Panthera onca**.

De wetenschappelijke naam is bedacht door wetenschappers die alle dieren een eigen unieke naam geven zodat er geen vergissingen kunnen worden gemaakt. Zo kunnen mensen in verschillende talen over een dier praten.

Als ze dan deze Latijnse naam gebruiken, weten ze zeker dat ze het allemaal over hetzelfde dier hebben. Waarom dit zo belangrijk is, kan je verderop lezen. De jaguar behoort tot de '**grote katten**' en kan wel brullen maar niet spinnen.

Inhoudsopgave

Waarom is het belangrijk een spreekbeurt over de jaguar te houden?	3
Welke soorten jaguars zijn er?	4
Hoe ziet de jaguar eruit?	5
Basisinformatie over de jaguar	6
Zwarte jaguars	6
Het verschil tussen de luipaard en de jaguar	7
Waar leeft de jaguar?	8
Hoe leeft de jaguar?	9
Waarom gaat het niet goed met de jaguar?	10
Wat kun jij nog meer doen om de jaguar te helpen?	12
Wat doet Stichting SPOTS?	12
Hoe werkt Stichting SPOTS?	13
Leuke weetjes op een rij	13
Alle links	14

Waarom is het belangrijk een spreekbeurt over de jaguar te houden?

Omdat de jaguar zo'n mooi dier is, is het heel erg dat er steeds minder jaguars zijn op de wereld. Door een spreekbeurt te geven over de jaguar en jouw klas te vertellen waarom de jaguar zo bijzonder is, kun jij de jaguar helpen om te blijven bestaan. Lees in het hoofdstuk "Wat kun jij nog meer doen om de jaguar te helpen?" op blz. 12.

Waar kun je de jaguar zien?

In Nederland kun je de jaguar in de volgende dierentuinen zien:

- Artis in Amsterdam.
- BestZOO in Best.

Wat voor dier is de jaguar?

De jaguar behoort tot de **katachtigen**. De katachtigen zijn verdeeld in **grote katten** en **kleine katten**. Het verschil wordt niet bepaald door hoe groot de kat is, maar door elf kleine botjes in de keel die samen het tongbeen vormen. Als de botjes aan elkaar zitten dan kan de kat spinnen en niet brullen. Dit zijn de 'kleine katten' (bijvoorbeeld de huiskat, de lynx en de poema). Als de botjes niet aan elkaar vast zitten, dan kan de kat brullen maar niet spinnen. Deze katten behoren tot de 'grote katten' (zoals bijvoorbeeld de leeuw en de tijger). De jaguar behoort tot de grote katten en kan dus wel brullen maar niet spinnen. Al doet hij dat maar heel soms. Een jaguar broemt en gromt meer.

Via deze link kan je horen welke geluiden de jaguar maakt:
http://www.geolution.nl/dieren/dierengeluiden_jaguar.htm.

Welke namen heeft de jaguar?

Jaguar is een Nederlands woord, maar de jaguar heeft ook een officiële naam die in alle landen in de wereld wordt gebruikt: **Panthera onca**. Deze naam is bedacht door wetenschappers die alle dieren een wetenschappelijke naam geven zodat er geen vergissingen kunnen worden gemaakt. Zo kunnen mensen in verschillende talen over de jaguar praten. Als ze dan deze officiële Latijnse naam gebruiken, weten ze zeker dat ze het allemaal over hetzelfde dier hebben.

Welke soorten jaguars zijn er?

In de inleiding kon je lezen dat alle dieren een **wetenschappelijke naam** hebben. Soms zie je daarachter nog een **derde** naam, bijvoorbeeld ***Panthera onca centralis***. Deze derde naam geeft de **ondersoort** van het dier aan. De jaguar komt namelijk in veel Amerikaanselanden voor en die landen **verschillen** vaak heel veel van elkaar in **landschap** of **temperatuur**. Een jaguar die bijvoorbeeld in Mexico leeft, leeft dus in hele **andere omstandigheden** dan een jaguar in bijvoorbeeld Argentinië. Daarom zien jaguars er in verschillende landen **anders** uit. Het zijn verschillende **ondersoorten**. Nu is er vaak discussie over hoeveel ondersoorten er zijn. De **IUCN** (een belangrijke organisatie die helpt dieren te beschermen) stelt dat er maar **één** jaguarsoort is. Volgens hen zijn er dus geen ondersoorten. Andere wetenschappers zijn het daar niet mee eens. Zij zeggen dat je de verschillen duidelijk kunt zien en stellen dat er **9** ondersoorten zijn. Daarom benoemen wij de ondersoorten niet verder in de spreekbeurten. Als je meer over ondersoorten wilt weten, kun je altijd kijken op onze website:

<https://stichtingspots.nl/onze-katten/alle-katachtigen/jaguar/>

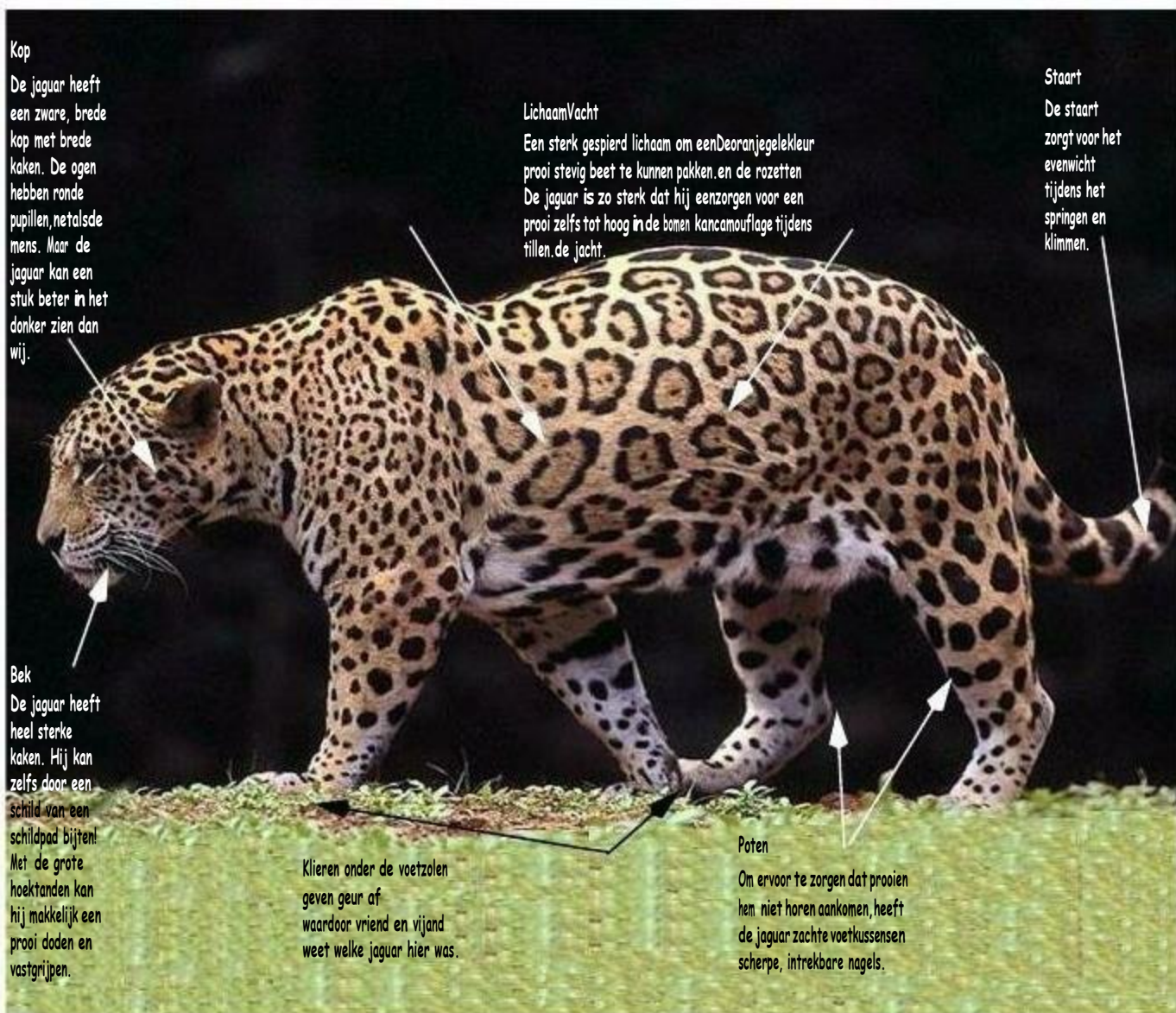
Een jaguar met een lichte kleur

Deze jaguar is veel donkerder van kleur

Hoe ziet de jaguar er uit?

Beide foto's op deze bladzijde zijn eigendom van Arkive.

De poten zijn stevig gespierd en een beet is kort en de jaguar heeft een **grote kop met enorme stevige kaken**. Door deze twee eigenschappen kan hij een gedode prooi tot hoog in een boom tillen. De **oren** zijn **rond**. De achterzijde is **zwart** met een **witte vlek**. De binnenkant is licht van kleur. De **bek** is **krachtig** met scherpe tanden. Hiermee kan de jaguar een prooi met één beet doden.

De **pupillen** zijn **rond** en ze kunnen zowel overdag als 's nachts goed zien. Net als andere katten kan een jaguar kleuren zien maar niet zo goed als wij. Tijdens de nacht zien ze bijna alleen in zwart-wit. Omdat de ogen van de jaguar in de voorkant van de kop zijn geplaatst, kunnen ze afstanden goed inschatten.

Basisinformatie over de jaguar

Naam:	Jaguar
Latijnse naam:	Panthera onca
Bijzonderheden:	De grootste gevlekte katachtige van de Amerikaanse continenten

Indeling in het dierenrijk

Klasse:	Mammalia - Zoogdieren
Orde:	Carnivora - Roofdieren
Familie:	Felidae - Katachtigen
Geslacht:	Panthera - Grote katten
Soort:	onca

Fysieke kenmerken

Lengte kop-lichaam:	mannetjes van 126-170 cm en vrouwtjes van 116-147 cm
Staart:	45-76 cm
Gewicht:	mannetjes van 68-121 kg en vrouwtjes van 51-100 kg
Levensverwachting:	ongeveer 11 jaar in het wild, in gevangenschap ongeveer 25 jaar

Zwarte jaguars

De **kleur van de vacht** kan verschillen van lichtgeel tot goudbruin. Naast de 'gewone' **geklepte** jaguar bestaan er ook **zwarte** jaguars! Een **zwarte jaguar** leeft voornamelijk in de dichte, warme, vochtige jungle van Zuid-Amerika. Als de zwarte jaguar in de zon loopt, zijn de **rozetten** nog steeds te zien. De jaguar komt in veel landen voor en die landen verschillen vaak van elkaar door **landschap** of **temperatuur**. Daarom zien de jaguars er in elk land ietwat verschillend uit. Een jaguar in Mexico bijvoorbeeld leeft in een heel ander gebied met heel ander weer dan een jaguar in bijvoorbeeld Argentinië.

Het verschil tussen de luipaard en de jaguar

De **jaguar** uit **Amerika** lijkt op zijn neef, de **luipaard**, die in **Afrika** leeft. Maar als je goed kijkt, zie je dat de vacht van de jaguar er anders uitziet dan die van de luipaard. Bij allebei heeft de vacht **rozetten**. Maar de rozetten van een **jaguar** zijn veel **groter** dan die van een luipaard. Ook zie je bij de jaguar vaak **stippen en kleine vlekjes in de rozetten**.

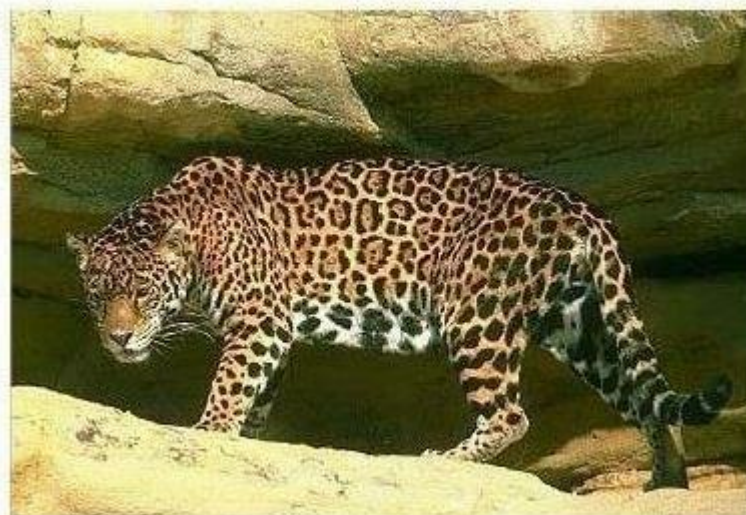
Luipaard

Jaguar

Een luipaard op wordt vaak verward met de jaguar. De jaguar leeft in Zuid-Amerika maar de luipaard niet. Die leeft in Afrika en in Azië (in Azië wordt de luipaard vaak panter genoemd). De belangrijkste verschillen tussen een luipaard en een jaguar zijn:

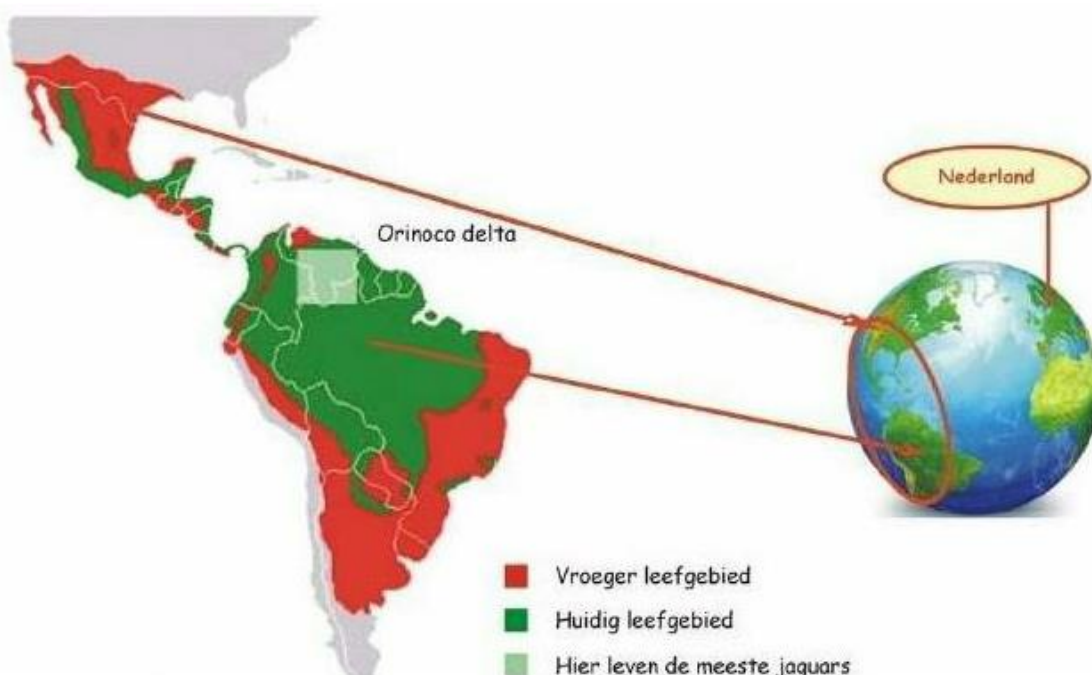
- ✿ Het lichaam van de jaguar is veel **zwaarder gebouwd** dan de luipaard.
- ✿ De kop van de jaguar is **vierkant** en **groot**. De kop van de luipaard is fijner gebouwd en platter.
- ✿ De **rozetten** van de jaguar zijn veel **groter** en **vierkanter** dan die van de luipaard.
- ✿ Een jaguar heeft in de grootste rozetten een **kleine extra vlek**. Dit heeft een luipaard niet.
- ✿ Een jaguar kan wel **120 kilo** wegen! Een luipaard hooguit 90 kilo.

Waar leeft de jaguar?

De jaguar leeft op alle drie de **Amerikaanse continenten**. Zoals op het plaatje te zien is, kwamen er vroeger op veel meer plaatsen jaguars voor. Dat kan je zien aan het rode gebied. De groene gebieden geven aan waar de jaguar nu nog voorkomt.

Hoewel ze dus nog voorkomen in Noord Amerika, zijn de aantallen hier wel flink afgenomen. Er is gelukkig wel een land waar ze nog veel voorkomen, namelijk Venezuela, in Zuid-Amerika. Kijk maar hieronder naar de landkaart - het lichtgroene vierkantje). Naar schatting leven er wereldwijd nog zo'n **15.000 jaguars**.

De jaguar kan in **verschillende gebieden** leven. Jaguars leven in dichte regenwouden, moerassen, bossen bij de kust, maar ook in drogere bossen. Het is belangrijk dat er **genoeg water** in de buurt is. De jaguar houdt namelijk erg van water en van zwemmen! Ook is het belangrijk dat er **veel begroeiing** is in zijn leefomgeving. Zo kan hij **ongezien** bij een prooi komen.

Hoe leeft de jaguar?

Jaguars leven **alleen**, dat wordt ook wel **solitair** genoemd. Elke jaguar heeft zijn of haar eigen **territorium**. Een territorium is het gebied waarin de jaguar leeft. Aande rand van zo'n territorium verspreid de jaguar plas en poep om zijn **geur** te verspreiden. Zo geeft hij aan dat dit zijn gebied is. Ook laat hij **krabsporen** achter op bomen, zo komt ook zijn geur op de bomen om aan te geven dat dit hun territorium is.

Jaguars zijn heel goede **zwemmers**! Ze zwemmen dan ook met gemak grote rivieren over. Ook gebruiken ze vaak omgevallen bomen om rivieren en beekjes over te steken. Daarnaast is de jaguar ook een heel **goede klimmer** en slaapt graag hoog in de boom.

Wist je dat . . . ?

. . . het territorium van één jaguar varieert van **15 km²** tot wel **1.000 km²**? Een groot territorium kan dus wel ruim **140.056** voetbalvelden groot zijn!

Voorplanting

Tijdens de **paartijd** komen jaguars wel bij elkaar. Als het vrouwtje **krols** (dat betekent dat ze klaar is om te paren) is, roept ze in de ochtend en avond om een mannetje te lokken. **Na** de paring gaat het **mannetje** weer **weg**. Het vrouwtje verdedigt haar jongen heel goed, zelfs de vader mag niet in de buurt komen.

In een hol worden na ongeveer **93-105** dagen **1 tot 4** jongen geboren. Bij grote katten worden die jongen **welpen** genoemd. De welpen worden blind geboren en na twee weken gaande oogjes open. Na een half jaar gaan ze voor het eerst mee op jacht met hun moeder. De welpen zijn **na ongeveer 2 jaar zelfstandig** en gaan dan hun eigen weg. In één nestje kunnen zowel gevlekte als zwarte jaguars geboren worden.

De jacht en de prooi van de jaguar

De jaguar is een **carnivoor**. Dit betekent dat hij alleen vlees eet. De dieren waarop de jaguar jaagt, worden prooi genoemd. De jaguar is een vrij goede jager. Ook is hij **niet** al te **kieskeurig**. We noemen dit "**opportunistisch**" wat eigenlijk betekent dat de jaguar dat eet wat hij tegenkomt.

Wist je dat . . . ?

. . . de beet van een jaguar zo sterk is, dat hij zelfs het schild van een grote schildpad kan doorbijten?

Er staan wel **85** verschillende soorten prooi op zijn menu! Hij eet onder andere **runderen**, **zwijnen**, **vissen**, **kikkers**, **apen**, **kaaimannen**, **vogels** en **schildpadden**. De jaguar jaagt van zonsopgang tot zonsondergang. Zo ziet de prooi de jaguar niet zo goed aankomen. Meestal jaagt de jaguar vanuit een **hinderlaag**. Als een prooi dan voorbij komt, neemt hij een sprong en doodt zijn prooi met één beet. Als hij een grote prooi heeft gevangen, begraaft hij die wel eens. Hierdoor zien andere roofdieren de prooi niet zo snel. De jaguar kan zo de volgende dag lekker verder eten. De jaguar is dus ook een slim dier want wie bewaart, die heeft wat!

Dit plaatje laat zien hoe groot de jaguar is in vergelijking met een volwassen man. Je ziet dus wel dat de jaguar zeer groot is, en dus ook grote prooi kan vangen.

Een jaguar kan tot wel 160 kilo wegen maar dat is wel heel uitzonderlijk. Gemiddeld is hij **57-113 kilo** zwaar waarbij de vrouwtjes lichter zijn dan de mannetjes.

Waarom gaat het niet goed met de jaguar?

Er bestaat een lijst waarop staat hoe het met alle diersoorten van de wereld gaat. Dit is de **Rode Lijst**. Hierop is te zien hoe het met bepaalde diersoorten en plantensoorten gaat. Het gaat niet zo goed met de jaguar. De jaguar is ook op deze lijst vermeld. Alle ondersoorten van de jaguar zijn **bijna bedreigd**. Dit betekent dat deze jaguars niet meer in grote aantallen voorkomen en dat ze dus kunnen uitsterven. Dat is bepaald door een organisatie die het **IUCN** heet. IUCN staat voor de International Union for Conservation of Nature.

Wereldwijd leven er nog ongeveer **15.000 jaguars** in het wild. Maar dit aantal wordt steeds minder. Er zijn drie redenen waarom het niet goed gaat met de jaguar:

- Verlies van leefgebied door ontbossing.
- Het leefgebied is in kleine gebieden verdeeld. Deze gebieden zijn niet meer met elkaar verbonden.
- Stroperij voor medicijnen in Aziatische landen.

Ontbossing

In Zuid-Amerika worden in een hoog tempo **bomen gekapt**. Dit betekent dus dat het leefgebied van de jaguar steeds kleiner wordt. In hoofdstuk 3 heb je het plaatje gezien van het leefgebied van de jaguar, van nu en vroeger. Er is al 37% van het leefgebied van de jaguar verlorengegaan. Als er **minder leefgebied** voor de jaguar is, is er ook minder gebied voor zijn prooi. En dat zorgt ervoor dat de jaguar moet zoeken naar een **nieuwe prooi** bijvoorbeeld **vee**. Hier zijn de boeren natuurlijk niet blij mee en het komt dus regelmatig voor dat jaguars door mensen worden doodgeschoten.

Leefgebieden die niet meer met elkaar zijn verbonden

Overal in het leefgebied gaan **steeds meer mensen** wonen. Hierdoor worden gebieden waar de jaguar leeft **gescheiden** van gebieden waar de jaguar graag heen gaat. Dat is niet goed voor de jaguar. Hierdoor kan hij minder goed jagen. Ook het vinden van een vrouwtje wordt zo moeilijker. Omdat er meer mensen zijn kan de jaguar dus niet goed grote afstanden afleggen en hierdoor komen er minder jonge jaguars.

Stroperij

De jaguar is officieel beschermd. Er mag dus niet op gejaagd worden. Helaas gebeurt dit nog wel. De stropers willen de vacht voor veel geld verkopen. Van **1960 tot 1970** zijn er naar schatting **18.000 jaguars** gedood om hun **vacht**! Gelukkig wordt er nu niet meer zoveel gejaagd, maar elke jaguar die gedood wordt door mensen is er natuurlijk één te veel. Sommige boeren schieten de jaguars ook dood als ze te dichtbij hun huis of veestapel komen. Of ze maken vallen waarmee ze jaguars vangen. Ook **lichaamsdelen** zoals de **klaauwen** en **tanden** worden verkocht. Deze middeltjes, gemaakt van deze lichaamsdelen, zijn heel erg duur. Een stroper krijgt dan ook heel veel geld als hij de lichaamsdelen van de jaguar verkoopt aan de mens die er medicijnen van maken. Eigenlijk heel raar, want **deze middeltjes helpen niet! Toch geloven vooral de mensen in China dit nog steeds**.

Waarom is het erg als de jaguar uitsterft?

Dat is een goede en ook een heel belangrijke vraag. Je hebt vastal op school geleerd over hoe **dieren in de natuur met elkaar samenleven**. Dieren en planten vormen "**voedselketens**".

Dit betekent dat dieren elkaar nodig hebben om te overleven. Jaguars eten **pekari's, herten, vissen, kikkers, apen, luiaards, capibara's, kaaimannen, vogels en schildpadden** en nog meer andere dieren. Hierdoor wordt voorkomen dat er te veel grazers in één gebied leven.

Zieke en zwakke dieren vallen als eerste ten prooi aan de jaguar, zodat de **sterkste en meest gezonde dieren** overleven.

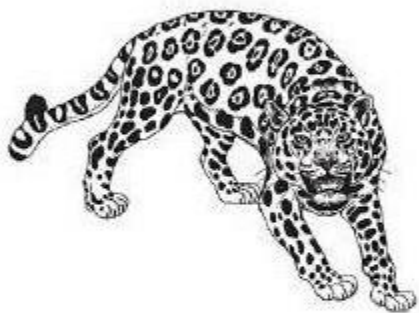

Wat kun jij nog meer doen om de jaguar te helpen?

Er zijn verschillende dingen die je kunt doen om de jaguar te **helpen**. Deze katten zijn te bijzonder en te belangrijk om ze zomaar te laten uitsterven. Maar wellicht denk je 'wat kan ik nu doen'? Je kunt op drie manieren helpen en misschien kun je zelf ook nog wat leuks verzinnen!

Manier 1 - hou een spreekbeurt

Allereerst is het heel belangrijk dat **jij een spreekbeurt over de jaguar houdt**. Dan kun je **jouw klasgenoten** vertellen over deze mooie grote kat. Je kan uitleggen waarom de jaguar bedreigd wordt.

Tip!

- Begin je spreekbeurt met een **jaguar-quiz**.
- Laat **filmpjes** van **jaguars** zien, kijk maar eens op YouTube.
- Laat mooie **plaatjes** en **foto's** van jaguars zien.
- Deel aan het einde van je spreekbeurt **informatie voor ouders** uit aan je klasgenoten.

Neem de **Flyer** mee over Stichting SPOTS die ook bij de download zit.

Manier 2 - bedenk een leuke actie

Je kunt met je **school of klas** een actie voor de **jaguar** bedenken. Je kunt bijvoorbeeld een **sponsorloop** of **rommelmarkt** organiseren. Met het geld dat je daarmee verdient, kunnen jullie als klas of school een project voor het **behoud van jaguars steunen**. Het geld kan je bijvoorbeeld naar Stichting SPOTS overmaken en dan kun je erbij zeggen voor welk dier het geld bedoeld is.

Op deze site vind je meer informatie:

<http://www.stichtingspots.nl/>

WWW

Wat doet Stichting SPOTS?

Er zijn in Nederland veel organisaties die zich voor allerlei dieren inzetten. Maar er was in Nederland **nog geen organisatie** die zich **inzet voor de katachtigen** die met **uitsterven worden bedreigd**. **SPOTS** staat voor **Save and Protect Our TreasureS** (bewaar en bescherm onze schatten). SPOTS betekent ook 'vlekken' (die veel katachtigen hebben) en SPOTS verwijst naar 'in de spotlights zetten'. Daarnaast staat SPOTS voor 'plekken'. Stichting SPOTS vraagt aandacht voor plekken op de wereld waar iets gedaan wordt voor natuurbescherming.

Hoe werkt Stichting SPOTS?

- SPOTS probeert in Nederland op allerlei manieren aandacht te vragen voor de katachtigen. Ze is bijvoorbeeld regelmatig **aanwezig in dierenparken, op scholen** en op **evenementen**. Hier vertellen de vrijwilligers van SPOTS over de **katachtigen** en dat heel veel van deze dieren met uitsterven worden bedreigd. Dit geldt ook voor de **jaguar**.
- Maar SPOTS ontwikkelt ook **spreekbeurtmateriaal voor kinderen zoals jij** over de katachtigen. Op onze website kan iedereen van alles lezen over alle wilde katten die in de wereld leven.
- Daarnaast probeert SPOTS geld in te zamelen voor projecten die zij ondersteunt.

Op deze site vind je meer informatie:

<http://www.stichtingspots.nl/>.

Leuke weetjes op een rij

- 🐾 Een jaguar kan niet spinnen zoals een gewone huiskat.
- 🐾 Jaguars zijn goede vissers.
- 🐾 De jaguar is de grootste katachtige van geheel Amerika.
- 🐾 De jaguar is na de tijger en de leeuw de grootste katachtige ter wereld.
- 🐾 Een jaguar houdt erg van zwemmen en dartelen in het water.
- 🐾 Er zijn ook zwarte jaguars maar in het zonlicht zie je nog steeds de rozetten die de 'gewone' jaguar ook heeft.
- 🐾 De jaguar heeft de krachtigste beet van alle katachtigen en de sterkste kaken!
- 🐾 De jaguar is voornamelijk een nachtdier en leeft alleen.
- 🐾 Elk vlekkenpatroon van een jaguar is uniek, net als onze vingerafdruk.
- 🐾 Een jaguar heeft zeer sterke nekspieren en erg sterke kaken. Hierdoor kan hij prooien die groter en zwaarder zijn dan zichzelf in zijn bek nemen en hoog in een boom tillen.
- 🐾 Een jaguar heeft aan zijn voorpoten vijf tenen en aan zijn achterpoten vier.
- 🐾 Alle nog bestaande ondersoorten van de jaguar worden bedreigd in hun bestaan.
- 🐾 De jaguar is ook een beroemd en luxe automerk.
- 🐾 Een jaguar wordt blind geboren en na ongeveer 13 dagen gaan de oogjes open.

Alle links

Kijk voor meer informatie over de **jaguar** op deze websites:

<http://www.stichtingspots.nl/>.

<http://www.worldofwildlife.nl/beschrijving-jaguar.html>.

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Jaguar>.

<http://www.dierenjungle.nl/index.php?id=9>.

Voor **mooie plaatjes** van jaguar kun je kijken op de volgende website:

<http://www.junglewalk.com/photos/jaguar-pictures.htm>.

<http://www.nature-pictures.org/nl/collection/120/2272/>.

<http://www.arkive.org/jaguar/panthera-onca/photos.html>.

Voor **filmpjes** van de jaguar, kan je deze link volgen:

<http://www.youtube.com/watch?v=sQRemkGhYZU>.

<http://www.youtube.com/watch?v=KyGrDpBaPU0>.

Op deze website kan je **geluiden** van een jaguar horen:

http://www.geolution.nl/dieren/dierengeluiden_jaguar.htm.

Stichting SPOTS

L.P. van Mallandstraat46

4754 AP Stampersgat

E: info@stichtingspots.nl

Tel: 06 -40947232

www.stichtingspots.nl

www.knuffelfarms.nl

Rekeningnummer:

IBAN: NL90INGB0004611235

BIC: INGBNL2A

